

genwoordig soms nog herkennen bij de diverse Sail-manifestaties die ons land rijk is. Tegelijkertijd ook woorden die in een woordspel als Scrabble hoogstwaarschijnlijk voor een leuk puntenaantal kunnen zorgen. Of wat dacht u van een Scheepsbouwkwartet: 'Mag ik van u van Meursingwerf De Nachtegaal: de bark Baarn? Kwartet!'

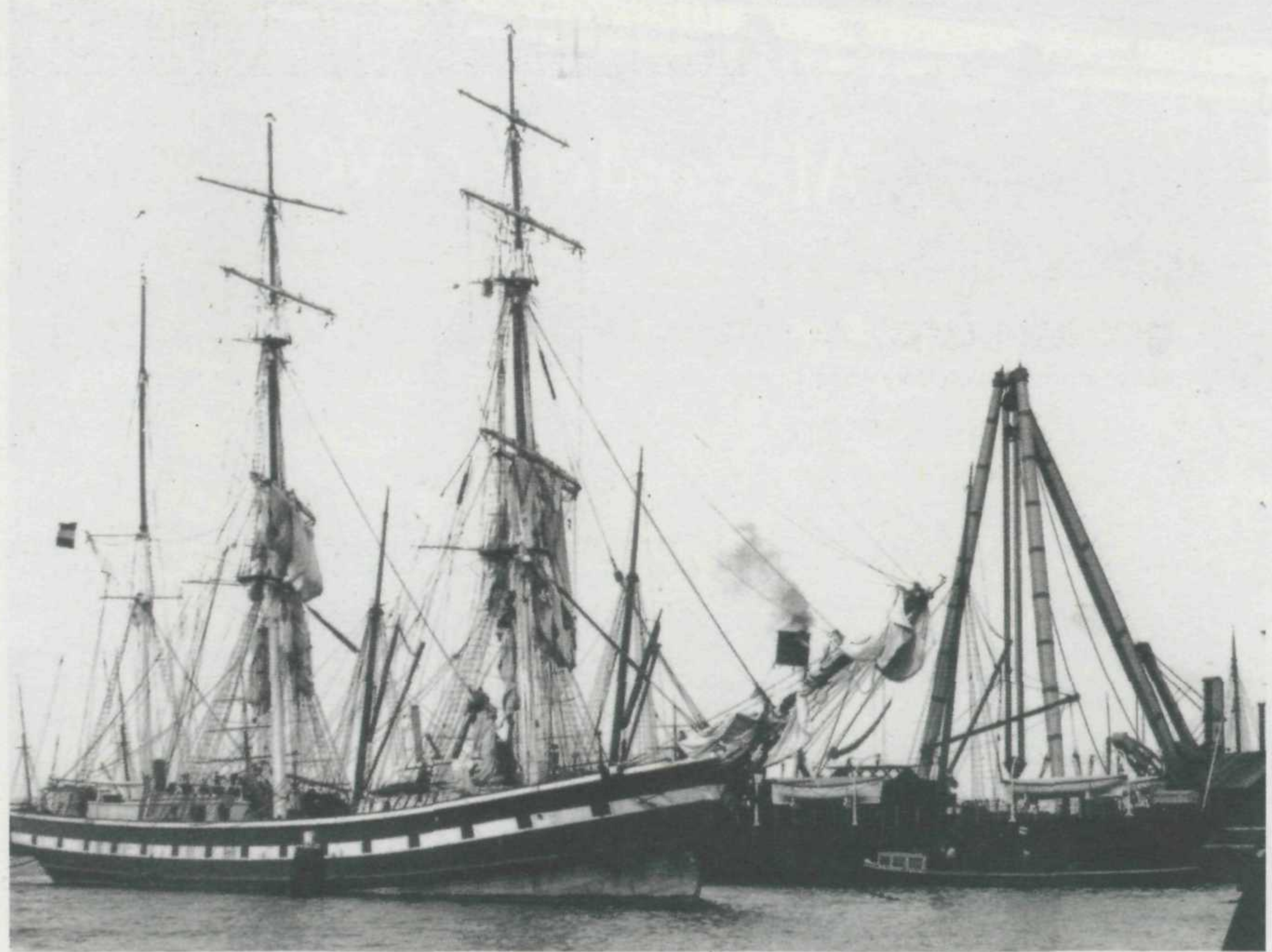
Reizen naar de Oost: het goede schip Baarn maakte in de jaren 1881 tot 1897 een vijftiental reizen naar Nederlands Indië waarbij op de heenreis de lading meestal uit stukgoed en steenkool (!) bestond en de retourlading uit tropische producten zoals koffie, suikerhuiden, peper, kopra en ook arak. Een lading van deze uit suikerriet gestookte sterke drank, met een alcoholpercentage dat kon oplopen tot wel 70% (!), bracht voor de reder goed geld in het laadje. Batavia, Soerabaja, Cheribon en Semarang werden aangelopen. Ook op de vaart naar Zuid Amerika was reder Meursing actief; voor mij herkenbaar terrein: immers mijn eigen vaargebied in de jaren, tussen 1960 en 1969 bij Van Nievelt, Goudriaan. Ik verzeker u: had ik in de 19e eeuw geleefd, was ik zeker aangemonsterd bij rederij Meursing! Naast het vaargebied is natuurlijk ook de aan boord verstrekte scheepskost en de aan het eind van de reis uitbetaalde gage een zaak van belang. Uit de reisverslagen blijkt dat bij rederij Meursing de gezagvoerder verantwoordelijk was voor de voedselvoorziening en het daaraan gekoppelde voedinggeld. Duidelijk wordt ook dat het meest smakelijke van de ingekochte en ingeschepte waren voor de kapitein en zijn stuurlieden was bestemd en dat de overige bemanningsleden zich met een duidelijk simpeler maal tevreden moesten stellen. Maar het moet gezegd: de persoonlijke inbreng van de gezagvoerder speelde een grote rol. Ene kapitein Brouwer, hierop aangesproken door zijn principaal W.H.Meursing zegt hierover het volgende: 'zeer terecht schrijft u Uwed. Dat de monsterrol zoveel niet eischt; doch de monsterrol voorziet niet in ziekte gevallen en dergelijken'. Een kapitein naar mijn hart! Het was in mijn jaren op zee niet veel anders. De persoonlijke inbreng van de kapitein speelde, naast die van de kok natuurlijk, een grote rol. Bij de gages zien we dat een matroos op de Baarn rond 1880 ongeveer 25 à 30 gulden per maand verdiende en de 2e stuurman 45 à 55 gulden aftikte. Ikzelf verdiende in 1958, gemonsterd als lichtmatroos, een kleine 90 gulden per maand en in 1960 als gediplomeerd leerling stuurman 150 gulden. Bij het de wal opgaan vroegen deze bedragen om enige financiële creativiteit. Het was soms afzien, maar ik heb het overleefd!

Afscheid: in 1898 werd de bark Baarn verkocht aan een Noorse rederij en werd omgedoopt tot Lyna. Hiermee verdween de naam Baarn uit de scheepsberichten om pas in 1920 terug te keren via het s.s. Baarn van de KNSM. Vier jaar later in 1902 overleed W.H. Meursing. Hij werd begraven op de Oude Begraafplaats aan de Berkenweg, vak C. Helaas is zijn grafmonument en die van twee andere hier begraven familieleden tijdens de grote kaalslag in 1986 door de door de Gemeente Baarn aangestuurde bulldozers verbrijzeld

Jan Frederik Meursing

Bron: www.dewervvermeursing.nl

Bark Baarn, 1 augustus 1895, Handelskade Amsterdam.

Villa Duma, Mollerstraat 11 (1e witte villa van rechts)

en onder de grond geschoffeld. Om het maar eens in het Latijn te zeggen: 'Sic Transit Gloria Mundi' oftewel in goed Amsterdams: 'Alles gaat naar de ratsmodeel!'

Het vervolg: oudste zoon Jan Frederik (1855-1930), trad in de voetsporen van zijn vader en heeft als laatste in de familie leiding gegeven op de werf De Nachtegaal. Hij trouwde met een dochter van de familie Korthals Altes die in Casa Cara, hoek Stationsweg en Koningsweg, woonde. Later heeft ook hij in Baarn gewoond: villa Duma, Mollerstraat 11, gelegen op het terrein van het voormalige landgoed Lommeroord. Deze villa heeft, na nog dienst gedaan te hebben in het Conimex tijdperk, plaats gemaakt voor nieuwbouw appartementen. Naast scheepsbouwer was hij een verwoed amateurfotograaf, van wie veel foto's en glasdia's bewaard zijn gebleven, waaronder veel in de jaren vanaf ca. 1880 tot vlak voor zijn dood gemaakte opnames uit Baarn. Jan Frederik en zijn echtgenote Antonia Korthals Altes werden begraven op Nieuwe Alg. Begraafplaats aan de Wijkampaan. Beiden overleden in december 1930, een

week na elkaar. Tweede zoon Wicher Hooite (1866-1929) werd directeur van de, in 1885 opgerichte, Amersfoortsche Broodfabriek, ook wel bekend onder de naam Meursing's Machinale Beschuiten en Koek Fabrieken en leverde af en toe brood aan de door familie uitgerede schepen. Ook stond hij aan de wieg van de in 1883 opgerichte Algemene Nederlandse Wielrijdersbond (ANWB); derde zoon Herman (1872-1923) was directeur

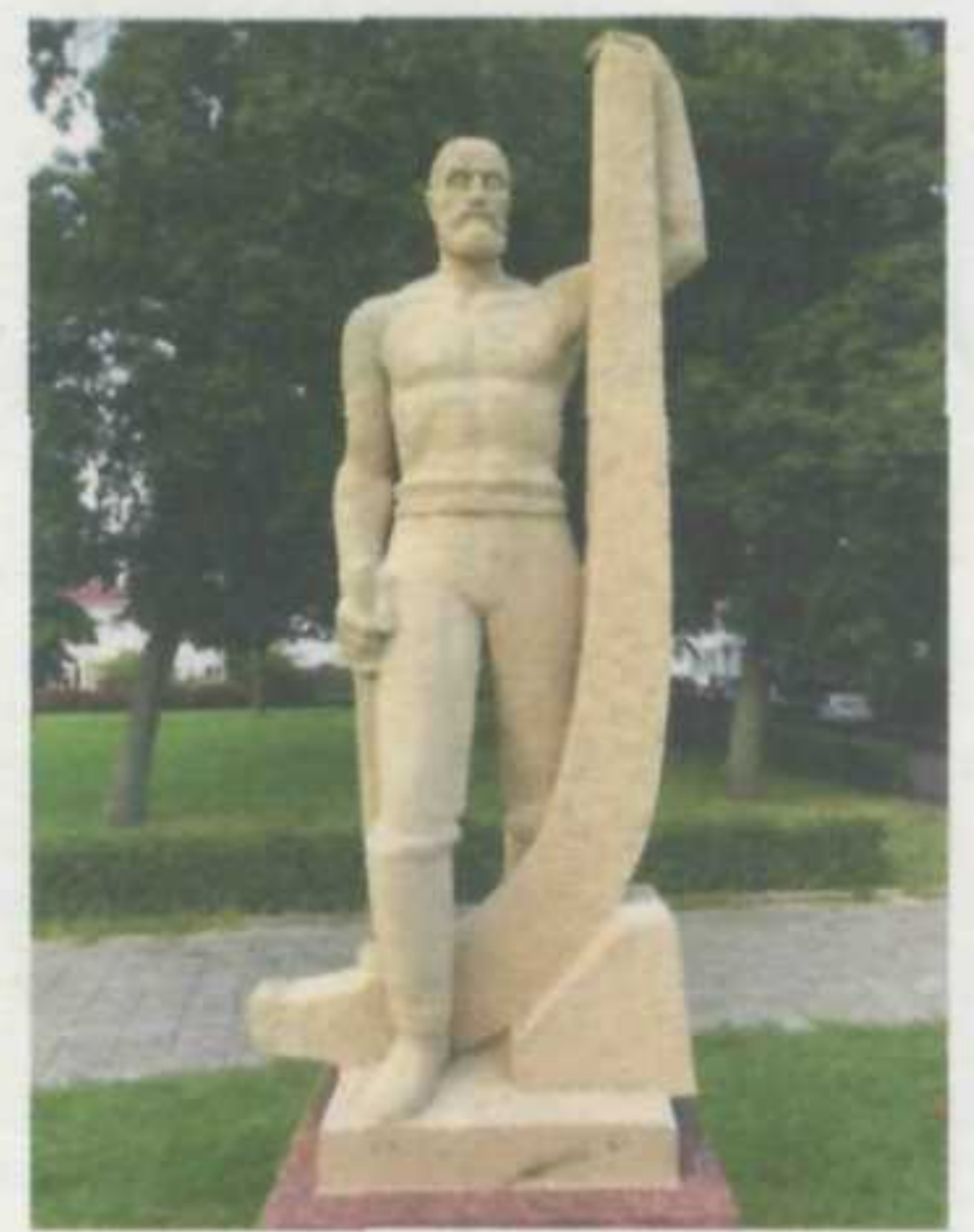

Voor altijd samen

Coll. John Kappers

Foto: Ed Vermeulen

van de eveneens in Amersfoort gevestigde in 1873 opgerichte Phoenix Bierbrouwerij. Vanaf 1894 bekend onder de naam Phoenix Brouwerij H. Meursing & Co. Het is overduidelijk: de Meursings waren uiterst actieve ondernemers!

Beeld de Scheepsbouwer, Nieuwendam

Foto: Lukas Meursing

Sporen van het verleden: de Meursings lieten enkele sporen na in het Baarnse; sommige door hen bewoonde villa's staan nog fier overeind en ook de begraafplaatsen vertellen hun verhaal. Een blijvend eerbetoon aan de scheepsbouwers van weleer is het door beeldhouwer Johan Polet gemaakte, in 1960 onthulde, beeld 'de Scheepsbouwer' in Nieuwendam (Amsterdam Noord)

De inspiratie tot het schrijven van dit verhaal werd geleverd door Lukas Meursing

Lees dit verhaal online:
groenegrav.nl/bark

'Vandaag is morgen alweer gisteren' is een initiatief van de Historische Kring Baerne en Stichting Groenegrav.nl en verschijnt periodiek op maandag. De verhalen worden afwisselend geschreven door Ed Vermeulen en Eric van der Ent.

Wilt u meer lezen over oud Baarn?
www.historischekringbaerne.nl
www.groenegrav.nl
bruggetjesnaarvroeger@gmail.com